

PATVIRTINTA

Lietuvos metrologijos inspekcijos
viršininko 2018 m. sausio 31 d.
įsakymu Nr. 11V-12

Matavimo priemonių ir fasuotų prekių rinkos priežiūros teisinės metrologijos srityje programa

LIETUVOS RESPUBLIKA

Bendra informacija

Sektorius – Teisinė metrologija.

Rinkos priežiūros institucija – Lietuvos metrologijos inspekcija.

Programos trukmė – 6 metai, pradžia - 2016 m. sausio 1 d.

Programos peržiūra – pirmoji 2016 m., toliau – ne rečiau kaip kartą per dvejus metus.

Atsakingas už programą – Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininkas Domas Vasiliauskas;
el. p.: metrinsp@metrinsp.lt, domas.vasiliauskas@metrinsp.lt; tel. +370 870668010.

Kontaktinis asmuo – Natalija Bražunienė, el. p.: natalija.brazuniene@metrinsp.lt; tel. +370 870668012.

Programos parengimo tikslas

Matavimo priemonių ir fasuotų prekių kiekio rinkos priežiūros srityje įgyvendinti EP ir Tarybos Reglamentų (EB) Nr. 764/2008 ir (EB) Nr. 765/2008 nuostatas dėl laisvo prekių judėjimo ir abipusio pripažinimo principų taikymo bei su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus.

Programa parengta vadovaujantis EP ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 765/2008 18 str. 5 dalies nuostata.

Programos parengimą reglamentuojantys ir susiję teisės aktai:

- Reglamentas (EB) Nr. 765/2008;
- Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymas;
- Matavimo priemonių techninis reglamentas;
- Neautomatinių svarstyklių techninis reglamentas;
- Fasuočių prekių ir matavimo indų techninis reglamentas;
- Matavimo priemonių teisinio metrologinio reglamentavimo taisyklės;
- Direktyva 2014/31/ES;
- Direktyva 2014/32/ES (nauja redakcija);
- Direktyva 2009/34/EB (71/316/EEB direktyvos nauja redakcija);
- Direktyva 75/107/EEB;
- Direktyva 76/211/EEB;
- Direktyva 2007/45/EB;
- Direktyva 80/181/EEC.

Lietuvos metrologijos inspekcija (toliau – LMI) yra valstybės paskirta kontrolės įstaiga, kurios veiklos ir sprendimų galiojimo ribos apima visą Lietuvos teritoriją. LMI misija – atlikti teisinę metrologinę priežiūrą – apsaugoti vartotojus ir valstybės interesus nuo netaisyklingo matavimo padarinių, apsaugoti šalies rinką nuo reikalavimų neatitinkančių matavimo priemonių ir fasuočių prekių. LMI strateginis tikslas – užtikrinti, kad teisinio metrologinio reglamentavimo objektams priskirtos matavimo priemonės ir jų būklė bei gaminamos ir rinkai tiekiamos fasuotos (maisto ir ne maisto) prekės atitiktų teisinės metrologijos reikalavimus.

LMI, vykdydama rinkos priežiūrą, kontroliuoja, kaip gamintojai, pardavėjai ir naudotojai, naudodami matavimo priemones atsiskaitymams tiesioginio pardavimo sandoriuose, atsiskaitant už suteiktas paslaugas ir prekes, kai nuo jų kiekio matavimo priklauso kaina, bei kitose teisinio metrologinio reglamentavimo srityse (sveikatos apsaugoje, veterinarijoje, aplinkosaugoje, darbų saugoje), atlikdami banko, mokesčių, pašto operacijas, matavimuose, kai nuo jų rezultatų priklauso baudos ar žalos atlyginimo dydis, laikosi Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo ir kitų teisinę metrologiją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų; pagal savo kompetenciją tiria ir nagrinėja Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo pažeidimus, vykdo paskirtųjų įstaigų priežiūrą, atlieka Lietuvos matavimo priemonių valstybės registro tvarkytojo funkcijas, įrašo matavimo priemonių tipus į Lietuvos matavimo priemonių valstybės registrą, išduoda matavimo priemonių tipo patvirtinimo sertifikatus, išduoda leidimus ūkio subjektams, norintiems ženklinti fasuotas prekes ir matavimo indus, atitinkančius techninių reglamentų ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus, atitinkamai „e“ ir „3“ ženklais, organizuoja matavimo priemonių patikros žymenų ir patikros sertifikatų blankų gamybą ir kontroliuoja jų naudojimą, teikia informaciją Europos Komisijai ir kitų valstybių narių įgaliotoms institucijoms apie pažeidimus, nustatytus vykdant rinkos priežiūrą teisinės metrologijos srityje. LMI taip pat vykdo matavimo indų (talpų) ženklinimo ir fasuotų prekių kiekio, nurodyto ant fasuočių ar etiketėse, kontrolę.

LMI uždaviniai – vykdyti nuoseklią rinkai tiekiamų matavimo priemonių ir matavimo indų, fasuotų prekių teisinę metrologinę priežiūrą, parduodant sveriamų, skaičiuojamų, matuojamų, dozuojamų prekių kiekio kontrolę, užkertant kelią teisinės metrologijos reikalavimų neatitinkančioms fasuotoms prekėms, matavimo priemonėms ir matavimo indams patekti į rinką, draudžiant šių reikalavimų neatitinkančias matavimo priemones ir matavimo indus naudoti, operatyviai užkertant kelią pažeidimams teisinės metrologijos srityje.

LMI per metus atliks vidutiniškai apie 4000 kontrolinių patikrinimų.

Programos įgyvendinimo priemonės:

- bendradarbiauti su Muitinės departamentu, Valstybine mokesčių inspekcija ir kitomis rinkos priežiūros institucijomis užtikrinant, kad teisinei metrologijai priskirtos matavimo priemonės, fasuotos prekės, matavimo indai (butelinės matavimo talpos), neatitinkantys derinamuosiuose Bendrijos ir Lietuvos teisės aktuose nustatytų teisinės metrologijos reikalavimų bei galintys kelti grėsmę visuomenės ir vartotojų interesų apsaugai, būtų pašalinti iš rinkos ar apribotas jų tiekimas rinkai, naudojimas ir kad būtų atitinkamai informuota visuomenė, nustatytais atvejais pranešta Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms;

- sudaryti ūkio subjektams lygiavertes sąlygas sąžiningai konkuruoti, užtikrinant garbingą prekybą ir garbingą ekonominės veiklos vykdytojų elgesį vieni kitų atžvilgiu, kiek tai susiję su laiku atliekamomis atitinkamomis atitikties įvertinimo procedūromis ar bandymais, prieš pateikiant gaminius galutiniam vartotojui, pirkėjui;

- į veiklos planus įtraukti ūkio subjektų konsultavimą ir švietimą teisinės metrologijos reikalavimų klausimais, vykdant vartotojų teisių pažeidimų prevenciją teisinės metrologijos srityje;

- bendradarbiauti su Lietuvos rinkos priežiūros ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių rinkos priežiūros institucijomis, siekiant suvienodinti rinkos priežiūros veiksmus, rizikos veiksnių vertinimą ir kitus svarbius aspektus dėl konkrečių gaminių;

- rengti rinkos priežiūros iniciatyvas siekiant užtikrinti, kad suinteresuotos kompetentingos valstybių narių institucijos dalytųsi ištekliais ir techninėmis žiniomis, organizuojant bendrus mokymus rinkos priežiūros institucijų atstovams, rengiant jungtinius tikrinimus;

- siekti bendradarbiauti su trečiųjų kaimyninių šalių rinkos priežiūros institucijomis ir prireikus organizuoti mokymus matavimo priemonių ir fasuotų prekių rinkos priežiūros klausimais;

- į patikrinimų planus įtraukti bendrus patikrinimus su kitomis rinkos priežiūros institucijomis, inspektorių apskaitimą (rotaciją), vykdant patikrinimus kitose apskrityse.

Įgyvendinti projektai ir veiklos tobulinimas

Fasuotų produktų kiekio rinkos priežiūrai įsteigtas Matavimų ir tyrimų skyrius, kuris akredituotas pagal LST EN ISO/IEC 17025:2005 standarto reikalavimus (2013 m. rugsėjo mėn. perakredituotas) fasuotų produktų masės ir tūrio bandymams atlikti. Jais remiantis, inspektoriai priima sprendimus.

2007 m. LMI įdiegta informacinė sistema „Teisinė metrologinė priežiūra“. Sistemoje patikrinimo aktų ir pridedamų dokumentų formos unifikuotos, matavimų rezultatai apskaičiuojami naudojant programines skaičiuokles, daugeliu atvejų patikrinimų dokumentai įforminami tikrinimo vietoje, kas leidžia žymiai mažiau trukdyti tikrinamus ūkio subjektus. Nuo 2015 m. liepos 1 d. pradėjo veikti valstybės registras – Administracinių nusižengimų registras, į kurį duomenys – paskirtas baudas už nustatytus teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus suvedami centralizuotai, o nubausti asmenys gali pasitikrinti paskirtas baudas bei patogiai jas susimokėti.

Tobulinant LMI veiklą, įdiegtos verslą kontroliuojančių institucijų veiklos optimizavimo priemonės, diegiami pažangūs veiklos modeliai dėl rizikų vertinimo. Patikrinimuose naudojami 27 rizikingiausių ūkio subjektų kontroliniai klausimynai, padedantys mažinti ūkio subjektams priežiūros našta. Ūkio subjektai konsultuojami LMI kompetencijos klausimais. Įdiegta vienodo konsultavimo telefonų praktika. Ūkio subjektai konsultuojami telefonu įrašant konsultacinį pokalbį. LMI įdiegta ūkio subjekto informavimo prieš 10 d. d. apie planinį patikrinimą praktika, planuojami ir atliekami bendri patikrinimai su kitomis priežiūros institucijomis. LMI yra pritarusi Deklaracijai dėl pirmųjų verslo metų. LMI inspektoriai, įgyvendindami Deklaracijos nuostatas, tikrinimų ir konsultavimo metu įteikia Deklaraciją pirmus metus veikiančioms ir pirmą kartą tikrinamiems ūkio subjektams, kartu pateikdami informaciją, kur jis turėtų kreiptis iškilus klausimams, susijusiems su LMI priežiūra sritimi. Ūkio subjektams organizuojami konsultavimo renginiai. LMI interneto svetainėje paskelbtas Teisės aktų, reglamentuojančių LMI veiklą ir įtvirtinančių teisinės metrologinės priežiūros reikalavimus, sąrašas. LMI interneto svetainėje skelbiami veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo vertinimo kriterijai, kontroliniai klausimynai, patikrinimų planai, priemonių rizikos vertinimo lentelės, konsultavimo renginiai ir kita ūkio subjektams aktuali informacija. Per žiniasklaidą visuomenė nuolat informuojama tiek teisinės metrologijos reikalavimų klausimais, tiek apie kontrolės rezultatus.

Vystant bendradarbiavimą su kitomis teisinės metrologinės priežiūros institucijomis bus toliau stiprinamas LMI veiklos koordinavimas su kitomis rinkos priežiūros institucijomis, atliekami su jomis susieti patikrinimai, vystomas bendradarbiavimas su kitų ES valstybių narių metrologinės priežiūros institucijomis, teikiama metodinė pagalba trečiųjų šalių metrologinės priežiūros institucijoms.

Planuojant veiklą didesnis dėmesys bus skiriamas stebėjimo (monitoringo) procedūrų tobulinimui, galimos pažeidimų rizikos ir priežiūros naštos mažinimo ūkio subjektams pokyčio analizei, atsižvelgiant į rizikos veiksnius tam tikrose veiklos srityse pagal gautus vartotojų ir ūkio subjektų skundus bei kitų priežiūros institucijų prašymus. Didesnis dėmesys bus skiriamas teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimų prevencijai bendradarbiaujant su valstybės, savivaldybių institucijomis, visuomene ir konsultuojant verslininkus, šviečiant juos vartotojų teisių pažeidimų klausimais.

Vykdamatavimų priemonių teisinę metrologinę priežiūrą ypatingas dėmesys bus skiriamas rinkai tiekiamų ir pradedamų naudoti matavimo priemonių, patenkančių į Europos Parlamento ir Tarybos 2014 m. vasario 26 d. direktyvos 2014/31/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su neautomatinių svarstyklių tiekimu rinkai, suderinimo (nauja redakcija) ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/32/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su matavimo priemonių tiekimu rinkai, suderinimo (nauja redakcija) taikymo sritis, atitiktis kontrolei. Leidžiant ES direktyvų reikalavimus atitinkančioms matavimo priemonėms laisvai judėti rinkoje ir uždraudžiant tiekti rinkai ir parduoti teisinės metrologijos reikalavimų neatitinkančias įgyvendinami laisvo prekių judėjimo ir sąžiningos konkurencijos principai. Taip pat didelis dėmesys bus skiriamas 1976 m. sausio 20 d. Tarybos direktyvos

76/211/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su tam tikrų fasuotų produktų komplektavimu pagal masę arba tūrį, suderinimo, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/45/EB, atitikties kontrolei.

PRIDEDAMA. Matavimo priemonių ir fasuotų prekių rinkos priežiūros 2018 m. planas, 3 lapai.

MATAVIMO PRIEMONIŲ IR FASUOTŲ PREKIŲ RINKOS PRIEŽIŪROS 2018 M. PLANAS

TEISINĖ METROLOGIJA

Šalis: Lietuva

Priežiūros institucija: Lietuvos metrologijos inspekcija

Atsakingas už sektorių asmuo: Domas Vasiliauskas

El. paštas: metrinsp@metrinsp.lt, domas.vasiliauskas@metrinsp.lt

Eil. Nr.	Taikomi ES teisės aktai (direktyvos)	Teisinio metrologinio reglamentavimo sritys	Teisinio metrologinio reglamentavimo objektai (matavimo priemonės, fasuotų prekių kiekis)	Kontroliuojami matavimo priemonių naudotojai, matavimo priemonių ir fasuotų prekių gamintojai, importuotojai ir pardavėjai	Patikrinimo tipas ir motyvacija	Susieti bendri patikrinimai su kt. institucijomis ir bendradarbiavimas
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	2009/34/EB 2014/31/EU 2014/32/EU	Atsiskaitymai tiesioginio pardavimo sandoriuose	Naftos produktų, suskystintų automobilių dujų įpylimo kolonėlės, matavimo sistemos, automatinės ir neautomatinės svarstyklės, įvairios talpyklos, tūrio dozavimo, ilgio, ploto, kelių matmenų ir kt. matavimo priemonės	Naftos produktų, automobilių dujų degalinės, gamybos, prekybos, supirkimo, viešojo maitinimo įmonės, turgavietės ir kt.	Planiniai patikrinimai dėl ankstesnių patikrinimų neigiamų rezultatų, netikėti patikrinimai pagal gautus skundus ir VMI, FNNT ir kt. kontrolės institucijų prašymu	LMI, savivaldybių atstovai, policija, VMI ir VMVT, ŽT, VVTAT, VATŽŪM ir kt. kontrolės institucijos
2.	2009/34/EB 2014/31/EU 2014/32/EU	Atsiskaitymai tarp ūkio subjektų ir su vartotojais už energetinius ir kt. išteklius	Šilumos, karšto ir geriamojo vandens, dujų (su perskaičiavimo įtaisais), elektros energijos įvadiniai ir butuose įrengti skaitikliai, matavimo sistemos, naftos produktų, pieno talpyklos ir kt. matavimo priemonės	Šilumos, karšto ir geriamojo vandens, elektros energijos, dujų, gamybos bei tiekimo įmonės, pieno gamintojai ir supirkėjai, naftos produktų, suskystintų dujų terminalai ir kt.	Planiniai patikrinimai dėl tiekėjų prisiimtų įsipareigojimų vykdymo, pagal verslininkų ir vartotojų skundus	LMI, savivaldybių atstovai, VMI, NMA
3.	2009/34/EB 2014/31/EU 2014/32/EU	Matavimai mokesčių apskaitai ir atsiskaitymams	Etilo alkoholio, alkoholinių gėrimų, naftos produktų gamybos ir apskaitos, žemės gelmių išteklių gavybos ir	Etilo alkoholio, alkoholinių gėrimų, naftos produktų gamybos ir pardavimo, taksi	Planiniai patikrinimai ir apskaitos sistemų schemų derinimo bei skaitiklių plombavimo darbai	LMI, VMI

			apskaitos, muitinės ir mokesčių operacijų ir apskaitos matavimo priemonės, taksometrai ir kt. matavimo priemonės	paslaugas teikiančios įmonės ir kt.		
4.	2009/34/EB 2014/31/EU	Sveikatos apsauga	Medicinos prietaisai su matavimo funkcija, vaistų gamybos matavimo priemonės	Sveikatos priežiūros įstaigos, ligoninės, sanatorijos, globos namai, vaistinės, veterinarijos vaistinės ir kt.	Planiniai patikrinimai dėl ankstesnių patikrinimų neigiamų rezultatų	LMI, VASPVT
5.	2009/34/EB 2014/32/EU	Darbu sauga	Išmetamųjų dujų analizatoriai, optinių, akustinių, vibracijos, geometrinių dydžių, jėgos, judesio, slėgio ir kt. fizikinių parametrų matavimo priemonės, hidrometeorologijoje naudojamos matavimo priemonės	Motorinių kelių transporto priemonių remonto ir aptarnavimo, padangas ir suskystintų dujų įrangą montuojančios įmonės, jūrų, oro uostai, geležinkeliai, meteorologinius ir kt. matavimus atliekančios tarnybos	Planiniai patikrinimai dėl ankstesnių patikrinimų neigiamų rezultatų, pagal vartotojų skundus	LMI, VMI, VDI, VVTAT
6.	2009/34/EB 2014/31/EU 2014/32/EU	Aplinkos apsauga	Oro, dirvožemio, vandens užterštumo, jonizuojančios spinduliuotės ir kt. matavimo priemonės	Antrinės žaliavas superkančios įmonės, aplinką teršiančios ir taršos bei dozės galios matavimus atliekančios tarnybos ir kt.	Planiniai patikrinimai dėl ankstesnių patikrinimų neigiamų rezultatų, pagal vartotojų skundus	LMI, VMI
7.	2009/34/EB	Matavimai, kai nuo jų rezultatų priklauso baudos, žalos atlyginimo dydis	Kraujo cheminių matavimų priemonės ir sistemos, alkokosteriai, matavimo ruletės, talpyklos ir kt.	Kraujo (alkoholio kiekio) tyrimus atliekančios įstaigos, kelių policija, naftos produktų cisternas ir kt. talpyklas naudojančios tarnybos (terminalai)	Planiniai patikrinimai ir netikėti patikrinimai VMI, FNNT, MD prašymu, pagal vartotojų skundus	LMI, VMI, FNNT, MD
8.	2007/45/EB 76/211/EEB 75/107/EEB	Fasuotų maisto prekių kiekis	Šaldytos ir konservuotos žuvies, jūros gėrybių, mėsos, grūdų produktų, konditerijos, kulinarijos, vaisių, daržovių, druskos, cukraus, duonos ir	Prekes importuojančios, gamybos ir prekybos įmonės	Planiniai patikrinimai neturint pakankamos informacijos apie importuojamas ir gaminamas prekes, netikėti patikrinimai pagal vartotojų	LMI, VMVT, MD, VATŽŪM

			pyrago gaminių, prieskonių, alkoholinių ir gaiviųjų gėrimų ir kt. fasuotų maisto prekių produktų kiekis		skundus	
9.	2007/45/EB 76/211/EEB 75/107/EEB	Fasuotų ne maisto prekių kiekis	Suskystintų naftos dujų balionuose, statybinių medžiagų, kieto kuro, buitinės chemijos, autochemijos, trąšų, pašarų, sėklų ir kt. fasuotų ne maisto prekių produktų kiekis	Prekes importuojančios, gamybos ir prekybos įmonės	Planiniai patikrinimai neturint pakankamos informacijos apie importuojamas ir gaminamas prekes, netikėti patikrinimai pagal vartotojų skundus	LMI, VVTAT, MD

Sutrumpinimai:

VMI – Valstybinė mokesčių inspekcija

VDI – Valstybinė darbo inspekcija

FNTT – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba

MD – Muitinės departamentas

VMVT – Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

VVTAT – Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba

ŽT – Žuvininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

VASPVT – Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba

NMA – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos

VATŽŪM – Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos

